

سوغات سفر هند، بی اعتنایی به تحریم ، عزم برای ادامه مسیر آزموده

به گزارش ایرنا، سخنان ویجای کومار سینگ، وزیر مشاور در امور خارجه هند که گفته است ایران برای دهلی نو نه فقط یک شریک تجاری بلکه همسایه ای نزدیک است بر این حقیقت آشکار تاکید دارد که هیچ عامل خارجی نمی تواند بر روابط گسترده و بنیادین بین دو کشور که قرن‌ها با قدرت تمام ادامه داشته تاثیر بگذارد.

سفر ظریف به دهلی نو روز دوشنبه آغاز و صبحگاه روز پنجشنبه به پایان رسید. هر دو طرف، این سفر را بسیار موفق ارزیابی کرده و از دستاوردهای آن ابراز خشنودی کردند. سفر سازنده ای به هند داشتیم

وزیر خارجه ایران در پایان سفر خود دیدار با سران و مقام های اقتصادی این کشور را سازنده توصیف کرده و در توثیقه نوشت: پس از سه روز دیدار سازنده با بسیاری از سران بازرگانی هند، دهلی نو را ترک کردم. ملاقات خوبی با «سوشما سواراج» و سایر رهبران داشتم. این مناسبات به نفع مردمان هر دو کشور ما رو به گسترش است. همچنین دیدگاه هایم را در مورد نظم جهانی «پساغربی» در نشست بین المللی رایسینا مطرح کردم.

دلیل اصلی سفر ظریف به هند شرکت در یک اجلاس مطالعاتی سالانه به نام 'مفاهمه رایسینا' بود که وی در آن به ایراد سخنرانی پرداخت.

کنفرانس بین المللی سالانه گفت و گوی رایسینا (Raisina) یک کنفرانس چند جانبه است که از سوی اندیشکده بنیاد تحقیقات نظارتی هند برگزار می شود به مسائل چالش برانگیز جامعه جهانی می پردازد.

***انتقاد از قلدی آمریکا و تاکید بر سیاست موفق مستقل ایران

ظریف در سخنان خود در رایسینا ترامپ را بخاطر استفاده از قدرت اقتصادی برای پیشبرد روش های غیرقانونی که شورای امنیت سازمان ملل را تضعیف می کنند به باد انتقاد گرفت.

وی گفت: ایران بخش کوچکی از اقتصاد هند است. ما تقریباً یک سوم کودهای شیمیایی اوره مورد نیاز هند را تامین می کنیم. آنان امروزه، بخاطر اعمال تحریم های خودسرانه آمریکا علیه ایران برای فروش آنها به هند، 38 درصد بیشتر پرداخت می کنند. در حالیکه واسطه ها سود هنگفتی را می برند. کشاورزان شما بخاطر این تحریم های خودسرانه 38 درصد بیشتر پرداخت می کنند. آیا این نوع آینده ای است که شما خواهان مشاهده آن هستید؟

او همچنین مولفه های نظریه 'منطقه قوی' را تشریح کرده و تاکید کرد که 'ما امروز به جای سلطه مردان قوی، نیازمند منطقه ای قوی هستیم'.

ظریف در بدو ورود به دهلی نو اظهار کرد از فرصت استفاده کرده و یک هیات بزرگ اقتصادی به خصوص از بخش خصوصی و هیات سیاسی و اقتصادی دولتی را نیز با خود همراه کرده تا بتواند علاوه بر به نتیجه رساندن برخی امور تجاری و بازرگانی با هندی ها، با مقام های مختلف این کشور نیز دیدار کند.

اوحضور بسیار پررنگ بخش خصوصی در این سفر را نشان دهنده علاقه بخش خصوصی به استفاده از این فرصت در شرایط تحریم های ظالمانه برای توسعه روابط با هند عنوان کرد.

ظریف خاطر نشان کرد: در این سفر هیات بسیار خوبی هم از شرکت های دانش بنیان ایرانی حضور دارد.

قبل از آغاز سفر ظریف به دهلی نو، علی چگینی سفیر ایران در هند در مصاحبه اختصاصی با ایرنا، 'افزایش مبادلات تجاری با هند' را مهمترین هدف این سفر خواند.

وی با اشاره به اینکه این سفر از اهمیت زیادی برخوردار است خاطرنشان کرد که ظریف قصد دارد در طول اقامت سه روزه خود در دهلی نو برای افزایش مبادلات تجاری ایران با این کشور به بیش از 13 میلیارد و 700 میلیون دلار کنونی تلاش کند.

***منتظر اروپا نمی مانیم و با شرکای سنتی خود همکاری می کنیم

شاید بتوان مهمترین پیام سفر ظریف به جهان را که در خلال این سفر اعلام شد عزم ایران بر ادامه قدرتمندانه مسیر خود بدون

چشمداشت حمایت از غرب از جمله اروپا و سازوکار ویژه مالی (SPV) پیشنهادی آن و تنها با تکیه بر شرکای سنتی خود برای تامین منافع مردم ایران دانست.

این سخن ظریف که در رسانه های هندی انعکاس گسترده ای یافت نشانگر آن بود که اروپایی ها تلاش کرده اند اما در حد انتظار ما نتوانستند پیشرفت کنند. ما همکاری خود را از طریق کانال های مختلف همچون هند گسترش می دهیم.

رییس دستگاه دیپلماسی تصریح کرد: ما به همکاری با اروپا درباره SPV ادامه می دهیم اما منتظر آنها نمی مانیم و با شرکای سنتی خود مثل هند چین و روسیه در راستای منافع مردم ایران همکاری می کنیم.

وزیر خارجه ایران جایگاه ویژه ای برای هند در این فرآیند قائل شده و ابراز امیدواری کرد که ایران و هند به رغم تحریم های آمریکا بتوانند در راستای منافع مردم دو کشور همکاری های بیشتری داشته باشند.

***آماده تعامل بیشتر با شرق هستیم

وی همچنین در سخنرانی خود در فروم اقتصادی ایران و هند با تاکید بر این که ایران آماده تعامل بیشتر با شرق و طرف های دیگر است، گفت: هند در شرایط سخت در کنار جمهوری اسلامی ایران بوده و در زمان های بهتر هم در کنار ما خواهد بود.

وی با بیان این که تحریم ها برای ایران جدید نیستند، تاکید کرد: ما حدود 40 سال است که ذیل تحریم های مختلفی بوده ایم. ما به بقای خود و همچنین به همکاری با دوستانمان ادامه خواهیم داد.

ظریف با بیان این که دو کشور تعامل بلندمدت و بلکه هزاران ساله دارند، افزود: حوزه های زیادی در بین ایران و هند مکمل هم هستند. وی یادآور شد: ایران و هند برای چندین قرن با هم زندگی و همکاری کرده اند و ریشه های عمیقی برای جوامع تجاری ما وجود دارد.

وزیر امور خارجه ادامه داد: فکر می کنم اراده سیاسی دو دولت می تواند بر فایق آمدن بر چالش ها کمک کند.

***ایران، قابل اعتمادترین شریک برای هند است

وزیر امور خارجه با بیان این که فرصت ها وسیع هستند، تصریح کرد: ایران قابل اطمینان ترین شریک است. ما برای تامین امنیت و توسعه علمی و زمینه های دیگر به مردم خود تکیه کرده ایم.

ظریف ادامه داد: این به مفهوم انزواگرایی نیست. ما آماده تعامل با شرق و طرف های دیگر هستیم. این می تواند به شما هم برای انتخاب شریک کمک کند که کسی به دلایل سیاسی فشار وارد کند. انرژی ایران می تواند بر شتاب اقتصادی هند بیافزاید.

وی ابراز امیدواری کرد که هند خواستار معافیت دیگری از آمریکا برای ادامه خرید نفت خام آن خواهد شد. گفت: مشکلات رفع خواهند شد، راهها پیدا خواهند شد. بنابراین، شما به کشوری نگاه می کنید که، علیرغم 40 تحریم، نه تنها به حیات خود ادامه داده است بلکه پیشرفت نیز کرده است. تحریم ها برای ایران تازگی ندارند.

***انرژی ایران می تواند بر شتاب اقتصادی هند بیافزاید

در همین سمینار بود که غلامحسین شافعی رییس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تاکید کرد که بخش انرژی ایران به عنوان یکی از صاحبان اصلی انرژی دنیا می تواند بر شتاب توسعه اقتصادی هند به عنوان یکی از اقتصادهای برتر جهان بیافزاید.

رییس اتاق بازرگانی ایران افزود: اخبار خوش این روزها در محافل مختلف اقتصادی کشور مطرح است مبنی بر حذف دلار از مراودات تجاری و مبادلات مالی هند و ایران، علاوه بر آن اعطای معافیت مالیاتی یعنی پرداخت های روپیه ای خرید نفت از ایران توسط مشتریان هندی که به وصول مطالبات ایران می انجامد.

شافعی ادامه داد: وزارت دارایی هند طی دستورالعملی هزینه های پرداختی با روپیه توسط پالایشگاه های این کشور برای خرید نفت از ایران را از مالیات معاف کرده است.

به گفته وی سرمایه گذاری در منطقه آزاد چابهار با دو هدف تعمیق تامین روزافزون مواد اولیه هند و همچنین صادرات مجدد به بازار 500 میلیون پیرامون ایران توجیه سرمایه گذاری مشترک را به شدت افزایش می دهد.

وی تصریح کرد: ایجاد شهرک صنعتی و سرمایه گذاری مشترک در چابهار می تواند این منطقه را به قطب اقتصادی قدرتمند تبدیل کند با امکانات ترانزیتی بسیار خوب ایران که به سادگی می تواند به کریدورهای شمال- جنوب و همچنین بازار 500 میلیونی منطقه ایران شامل کشورهای سی آی اس، عراق و افغانستان دست پیدا کند.

***** هند با گشایش شعبه بانک ایرانی در این کشور موافقت کرد**

از جمله مهمترین نتایج سفر ظریف این نکته بود که 'نیتین گادکاری' وزیر کشتیرانی، حمل و نقل و بزرگراه‌های هند اعلام کرد: دولت با افتتاح یک شعبه بانک پاسارگاد ایران در بمبئی (مومبای) موافقت کرده است.

این نتیجه بدنال ماهها مذاکرات فشرده بین دو کشور حاصل شد.

با موافقت هند، بانک پاسارگاد تا سه ماه آینده شعبه خود را در شهر بمبئی افتتاح خواهد کرد. از این بانک برای انجام نقل و انتقالات مالی استفاده خواهد شد.

***** شرکت بهارات هند خرید نفت ایران را از سر می گیرد**

همزمان با حضور ظریف در دهلی نو، خبر رسید که شرکت نفتی بهارات هند که از سه ماه پیش خرید نفت از ایران را متوقف کرده بود، از ماه آینده میلادی واردات خود را از سر گرفته و این شرکت دولتی ماه آینده میلادی یک میلیون بشکه نفت از ایران خریداری می کند.

با از سرگیری خرید نفت ایران از سوی این شرکت پس از توقف سه ماهه، مجموع واردات نفت هند از ایران به 9 میلیون بشکه می رسد.

به گفته منابع هندی، در ماه فوریه (12 بهمن تا 11 اسفند) دو شرکت بهارات و هندوستان پترولیوم هر کدام یک میلیون بشکه نفت از ایران خریداری می کنند.

آمریکا که به صفر رساندن صادرات نفتی ایران را در اولویت سیاست خود در قبال تهران قرار داده بود، هنگام اعمال دور دوم تحریم ها در 13 آبان ماه سال جاری مجبور شد از این سیاست عقب نشینی کرده و به 8 کشور از جمله هند معافیت از تحریم های نفتی ایران بدهد.

شرکت های هندی به محض دریافت معافیت واشنگتن، اقدام برای از سرگیری واردات نفت ایران را آغاز کرده اند. شرکت ملی نفت هند نیز که در ماه جاری میلادی 5 میلیون بشکه نفت از ایران خریده، در ماه فوریه نیز همین مقدار واردات نفتی خواهد داشت.

همچنین شرکت پتروشیمی مانگلور هند که در ماه جاری میلادی 3 میلیون بشکه نفت از ایران وارد کرده، برای ماه فوریه قصد خرید 2 میلیون بشکه نفت را دارد.

***** هند عملیات تجاری در چابهار را آغاز کرد**

همزمان با حضور ظریف در هند و به نشانه موفقیت این سفر، دولت هند روز دوشنبه رسماً عملیات تجاری خود در بندر چابهار جمهوری اسلامی ایران را با ورود یک کشتی قبرسی با محموله 72 هزار تن ذرت آغاز کرد.

هند بر اساس نشست توافق سه جانبه چابهار در تاریخ 24 دسامبر (سوم دی ماه) سال 2018، عملیات بخشی از بندر شهید بهشتی چابهار را بر عهده گرفت.

پیش از آن نمایندگان سه کشور هند، ایران و افغانستان دفتر منطقه آزاد بنادر هند در چابهار را افتتاح کرده بودند.

بر اساس بیانیه وزارت کشتیرانی هند، کنترل فیزیکی منطقه ترمینال، تجهیزات حمل و نقل و ساختمان اداری در تاریخ 29 دسامبر 2018 تکمیل شده بود.

موافقت نامه ترانزیتی سه جانبه بین کشورهای ایران، هند و چابهار باهدف تسریع، تسهیل و ارتقای ترانزیت چابهار و اتصال کشور هند و افغانستان به کشورهای آسیای میانه از طریق بندر چابهار، توسعه صادرات سه کشور و ایجاد کریدور بین المللی بین کشورهای مذکور در خرداد ماه سال 1395 به امضای روسای جمهور ایران و افغانستان و نخست وزیر هند رسید.

بندر چابهار نزدیک ترین راه دسترسی کشورهای محصور در خشکی آسیای میانه (افغانستان، ترکمنستان، ازبکستان، تاجیکستان، قرقیزستان و قزاقستان) به آب های آزاد است و بندر چابهار در گسترش مبادلات تجاری و بازرگانی کشورهای منطقه اهمیت زیادی دارد و با اجرای این توافق نامه، چابهار به مرکز ترانزیت، انرژی و تجارت منطقه تبدیل می شود.

***** هند پرداخت بدهی نفتی خود به ایران را آغاز کرد**

در زمان حضور ظریف در دهل نو، مدیر اجرایی بانک یوکو (UCO) هند اعلام کرد که پالایشگاه های این کشور روند پرداخت بدهی

خود بابت خرید نفت از ایران را از طریق مکانیسم روپیه آغاز کرده اند.

«چاران سینگ» گفت بعد از اعمال تحریم‌های آمریکا علیه تهران در ماه نوامبر سال گذشته از روز سه شنبه روند پرداخت بدهی‌های نفتی هند به ایران از طریق مکانیسم روپیه آغاز شد.

وی میزان مبلغ دریافتی برای پرداخت بدهی پالایشگاه‌ها را اعلام نکرد.

دهلی نو اخیراً مکانیسم پرداخت هزینه خرید نفت از ایران با استفاده از واحد روپیه بدون در نظر گرفتن مالیات را تصویب کرده است که این اقدام می‌تواند کمک بسزایی به پالایشگاه‌های هندی برای پرداخت بدهی 1.5 میلیارد دلاری خود به ایران باشد.

ایران برای هند به عنوان یکی از خریداران مهم نفت این کشور تسهیلاتی از قبیل حمل رایگان، تمدید مهلت پرداخت نفت خریداری شده و دریافت بخشی از پول با روپیه در نظر گرفته است.

***ایران تامین کننده مطمئن نفت هند است

در همین راستا، ظریف تاکید کرد که ایران همواره تامین کننده مطمئن نفت برای هند بوده و خواهد بود.

***تلاش هند برای بهره‌گیری از نفوذ ایران در افغانستان

این سفر تنها نمایانگر اهمیت روابط دوجانبه نبوده و جایگاه ویژه ایران به عنوان یک قدرت منطقه‌ای و بانفوذ را نیز بار دیگر آشکار کرد بطوریکه ظریف با اشاره به نفوذ ایران در افغانستان به مشکلات هند در این کشور اشاره کرده و اعلام آمادگی کرد که از این نفوذ به نفع هند استفاده کند.

روابط تهران با طالبان در بحبوحه نشست‌های وزیر خارجه ایران جواد ظریف با رهبران هندی برای انجام گفتگوهای دوجانبه و همچنین سخنرانی در گفتگوی رایسینا مورد تاکید قرار گرفت. ظریف تصریح کرد: هیچ کس در منطقه بر این باور نیست که تسلط طالبان بر افغانستان منجر به امنیت منطقه خواهد بود.

وزیر خارجه ایران اظهار داشت: ایران تماس‌هایی با طالبان داشته است، زیرا لازم است از این طریق مناطق مرزی تحت کنترل طالبان در طرف افغانستان تضمین شوند.

به دنبال تلاش‌های صورت گرفته برای پایان دادن به جنگ 18 ساله افغانستان و بازگشت ثبات و امنیت در این کشور، محمد جواد ظریف در مصاحبه با شبکه NDTV هند نسبت به روند مذاکرات صلح گفت، طالبان باید در آینده افغانستان نقش داشته باشد اما نه نقش جریان غالب.

***اهمیت جهانی هند، دلیل اولویت آن در سیاست خارجی ایران

تحلیلگران جهانی بر این نکته متفق‌القول می‌باشند که سده 21 قرن آسیاست و از میان تمام کشورهای این قاره کهن نیز، این هند و چین هستند که حرف اول را در اقتصاد و سیاست خواهند زد. هند در حال حاضر به دلیل جمعیت عظیم خود که به دلیل برنامه‌های مدبرانه دولت هر روز بر سطح برخورداری آنها اضافه می‌شود دست بالا را در بین کشورهای مطرح این قاره البته بعد از چین دارد. هندی‌ها برخلاف چین به نیروی کار عظیم موجود در کشور خود به‌عنوان فرصتی کم‌نظیر نگاه می‌کنند. دولت هند می‌گوید پولی ندارد که بتواند برای برآوردن تقاضای این جمعیت عظیم بخصوص جوانان خرج کند بنابراین به حوزه‌های فناوری و ایجاد کسب و کارهای خرد روی آورده است که اتفاقاً بسیار خوب هم جواب گرفته است. همین باعث شده است که هندی‌ها به آرامی اما به شکل مستمر جای پای خود در سراسر جهان و به خصوص در منطقه باز کرده و با ممارست نقش و جایگاه خود را تحکیم بخشند.

اکنون دیگر کار به جایی رسیده است که هند قادر است با تکیه بر توان داخلی خود بدون توجه به فشار کشورهای مانند آمریکا که می‌خواهد منافع خود را به بهای ضرر زدن به دیگران حفظ کند تنها به حفظ منافع ملی خود بیاوراند.

دقیقاً در همین راستاست که پس از خروج ترامپ از برجام؛ دولت دهلی نوبی اعتنا به فشارهای آمریکا و علیرغم رفت و آمد بسیار مقامات آمریکایی به هند برای متقاعد کردن آنها به همراهی با دور جدید تحریم‌ها تصمیم گرفتند منافع ملی و شاید مهم‌تر از آن نقش منطقه‌ای و شخصیت جهانی خود به عنوان یک قدرت بلامنازع جهانی را قربانی خواسته‌های آمریکا نکرده و با حفظ و حتی گسترش مراودات با ایران چه در حوزه‌های نفتی و چه در تجارت و بازرگانی از جمله طرح توسعه بندر چابهار تنها به خود بیاورند.

به گزارش ایرنا، در چهار سال گذشته، کشور هند در مجمع اقتصاد جهانی 20 امتیاز کسب و به کارزار رقابت در اقتصاد جهانی راه پیدا

کرده و پیش‌بینی‌های صندوق بین‌المللی پول هم آینده هند را بسیار روشن ترسیم کرده است. در گزارش مرداد صندوق جهانی پول، رشد اقتصادی امسال و سال آینده هند به ترتیب به 7.3 درصد و 7.5 درصد اعلام شده «هند یکی از موتورهای رشد اقتصاد جهانی است و می‌تواند در آینده همان نقشی را ایفا کند که چین ایفا می‌کند.» رانی سالگادو، مدیر بخش هند صندوق بین‌المللی پول - گفت: «از نظر قدرت خرید هند اکنون 15 درصد اقتصاد جهانی را در اختیار دارد که فقط از چین و آمریکا کمتر است. هند سه دهه دیگر وارد پنجره طلایی جمعیتی خود خواهد شد و این به آن معناست که رشد اقتصادی این کشور در بلندمدت نیز ادامه خواهد داشت.»

***سخن آخر

برهمن اساس تحلیلگران سفر وزیر خارجه ایران به هند را که فرصتی برای بیان موضوعات مهم خاورمیانه و آسیا برای ایجاد همبستگی منطقه ای، جلوگیری از بحران ها و نیز تحقق صلح منطقه ای با رویکرد صلح آمیز ایران و رساندن پیام ملت ایران به گوش جهانیان در اختیار وی قرار داد بسیار مهم و سازنده ارزیابی می‌کنند.

این سفر درحالی برگزار شد که دهلی نو برای ایجاد توازن در روابط راهبردی و اقتصادی میان تهران و واشنگتن تلاش می‌کند. برخی تحلیلگران معتقدند که سیاست های اخیر دولت هند و ایستادگی در برابر سیاست های ضد ایرانی دولت ترامپ نشان می‌دهد که سیاستمداران هندی به عمق نقش منفی دولت امریکا در منطقه آگاهی بیشتری پیدا کرده اند.

ناظران سیاسی و منطقه ای همچنین سفر ظریف به دهلی نو را نشان دهنده عزم مقامات عالیرتبه تهران و دهلی نو برای گسترش هرچه بیشتر روابط سیاسی و اقتصادی بین تهران و دهلی نو به رغم تلاش آمریکا برای تحت فشار قرار دادن ایران ارزیابی کرده اند. ظریف و هیات همراه همچنین امروز در یک نشست تجاری به مدیریت کنفدراسیون صنایع هند شرکت کرد که مهمترین هدف آن یافتن راه حل های مناسب برای انجام پرداخت ها به وسیله ارز ملی هند (روپیه) و همچنین ایجاد یک زمینه مناسب برای شرکت های ایرانی جهت سرمایه گذاری در هند است.

در واقع این سفر یک فرصت به وزیر امور خارجه ایران خواهد داد تا بر اهمیت روابط تهران و دهلی نو تاکید کند درحالی که آمریکا همچنان غیر فعال است و پاسخ های دوگانه ای در خصوص ایران منتشر می‌کند.

یکی دیگر از دلایل اهمیت این سفر آن است که روابط با ایران برای هند به دلیل حضور تهران در امور سیاسی افغانستان و احیای مذاکرات با طالبان در میان خروج نیروهای نظامی آمریکا از این کشور، اهمیت زیادی یافته است.

دوشنبه گذشته بود که مقامات ایران اعلام کرده بودند که نمایندگان طالبان برای مذاکرات صلح به تهران سفر کرده اند که این برای هند بسیار اهمیت دارد و در عین حال نشانه ای از شکست اقدام موازی و مشترک کشورهای آمریکا، عربستان سعودی، امارات متحده عربی و پاکستان برای صلح در افغانستان به حساب می‌آید.

